

वसई विरार शहर महानगरपालिका

जमा व खर्चाचे सन 2023-24 सुधारित व सन 2024-25 चे मूळ अंदाजाबाबत
मा.आयुक्त यांचे अर्थसंकल्पीय निवेदन

मा. प्रशासक महोदय,

वसई विरार शहर महानगरपालिकेचा आयुक्त म्हणून महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम 95 अन्वये मी सन 2023-24 या वर्षाचे उत्पन्न व खर्चाचे सुधारित अंदाज व सन 2024-25 या वर्षाचे मुळ अंदाज तयार केले असून मनपा अधिनियमाचे कलम 96 ते कलम 100 नुसार खालील प्रमाणे मा. प्रशासक यांच्या मंजूरीसाठी सविनय सादर करत आहे.

अर्थसंकल्पीय गोष्टवारा

(रु. लाखात)

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	मा. प्रशासक यांनी स्वीकृत केलेल्या रकमा सन 2023-24 मुळ अंदाज	सुधारित अंदाजपत्रक 2023-24	मुळ अर्थसंकल्प 2024-25 मा. आयुक्त
1	प्रारंभिक शिल्लक	88483.60	132221.00	85216.48
2	महसुली जमा	148141.41	127448.30	160508.25
3	भांडवली जमा	36619.57	16333.48	41399.57
4	असाधारण व ऋण निलंबन जमा	22660.07	20803.28	24083.07
5	एकत्रित जमा रकमा	207421.05	164585.06	225990.88
6	प्रारंभिक शिल्लकेसह एकत्रित जमा रक्कम	295904.65	296806.05	311207.37
7	महसुली खर्च	136708.36	113558.33	161481.78
8	भांडवली खर्च	136927.39	78229.56	126584.39
9	असाधारण व ऋण निलंबन खर्च	21807.77	19801.68	21907.77
10	एकत्रित खर्च रकमा	295443.52	211589.57	309973.94
11	अखेर शिल्लक रकमा	461.13	85216.48	1233.43
12	अखेरच्या शिल्लकेसह एकत्रित खर्च रक्कम	295904.65	296806.05	311207.37

मा. प्रशासक महोदय, या अर्थसंकल्पाची मांडणी ही सद्यस्थितीत असलेल्या प्रत्यक्ष उत्पन्नाच्या आधारावर तयार करण्यात आलेली आहे. आवश्यकतेनुसार महसुली खर्च (बांधील खर्च) करणे, सुरु असलेले तसेच मागील वर्षी निधी अर्थसंकल्पीत झालेले प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक तरतुदीचा समावेश प्राधान्याने या अर्थसंकल्पात केला आहे.

वसई विरार शहर महानगरपालिका हे एम.एम.आर.डी.ए. कार्यक्षेत्रामधील एक वेगाने विकसित होणारे नागरी क्षेत्र आहे. शहराच्या नागरीकांना किमान नागरी सुविधा पुरविणे तसेच या बरोबर शहराचा सुनियोजित विकास होणे या करीता शहरातील सर्व घटकांचे सकारात्मक सहकार्य अपेक्षित आहे. या शहराच्या सुनियोजित विकासाबाबत महानगरपालिका आयुक्त म्हणून मी बांधील आहे. त्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पामधील जमा व खर्चाच्या लेखाशिर्षनिहाय ठळक बाबींचा उल्लेख पुढील प्रमाणे.

- 1) अर्थसंकल्पात कोणतीही करवाढ तसेच दरवाढ करण्यात आलेली नाही.
- 2) मनपाच्या मालमत्तांचे व्यवस्थापनासाठी स्वतंत्र विभाग कार्यरत करण्यात आला आहे.

अर्थसंकल्पाची ठळक वैशिष्टे

* महानगरपालिकेच्या ठळक जमा बाबी *

- ❖ **मालमत्ता कर जमा :-** महानगरपालिका अधिनियम कलम 127 (1) अ अन्वये मालमत्ता कर हा सक्तीचा व प्रमुख उत्पन्नाचा स्रोत आहे. मालमत्ता कर संकलन विभागाकडे आजमितीस 9,60,838 इतक्या मिळकती आहेत. या मधील 8,12,567 मालमत्ता निवासी 1,48,271 इतक्या मालमत्ता अनिवासी आहेत. सदर मालमत्ता करामध्ये वाढ होण्याकरीता मनपा हद्दिमधील ज्या मालमत्तावर कर आकारणी झालेली नाही अशा मालमत्ता शोधून मालमत्ता कर आकारणी करणेस प्राधान्य क्रम देण्यांत येत आहे. या शिवाय मालमत्ता कराची वसुली करण्याकरीता मालमत्ता कर विभागामार्फत विविध प्रकारच्या विशेष मोहिमा हाती घेण्यात येतात. यामध्ये कर भरणा करणे, वसुल गोळा होणे करीता कॅम्प तसेच घरोघरी जावून कर संकलन करणे या शिवाय जनजागृती करून कर संकलनाचे उद्दिष्ट साध्य केले जात आहे. मालमत्ता कर, मोबाईलटॉवर वरील कर, उपभोक्ता कर, नोटीस फी, व्याज, शिक्षण कर रिबेट व रोजगार हमी कर रिबेट इत्यादी पासून सन 2023-24 मध्ये सुधारीत अपेक्षित जमा रु 337 कोटी 92 लक्ष तसेच सन 2024-25 मध्ये रु 384 कोटी 57 लक्ष जमा अपेक्षित आहे.
- ❖ **स्थानिक संस्था कर :-** स्थानिक संस्था कराबाबत कर दात्यांनी दाखल केलेली विवरणपत्र पडताळणी करून थकीत जमा प्राप्त करून घेणेची कार्यवाही सुरु असून याद्वारे सन 2023-24 मध्ये 15 कोटी 40 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 10 कोटी 12 लक्ष जमा अपेक्षित आहे.
- ❖ **नगर रचना विभाग:-** नगररचना विभागाकडे इमारत विकास कामांच्या परवानगी देताना आकारण्यात येणाऱ्या विकास निधी, छाननी शुल्क, प्रशमन आकार (Compounding Charges) अतिरिक्त चर्टई क्षेत्र याबाबीपासून सन 2023-24 मध्ये रु 150 कोटी 23 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 210 कोटी 20 लक्ष इतकी जमा अपेक्षित आहे.
- ❖ **अग्निशमन सेवा जमा:-** वसई विरार शहर महानगरपालिका क्षेत्रात नव्याने उभ्या राहणाऱ्या इमारतींना महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जिव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम 2006 अन्वये ना हरकत दाखले देण्यांत येतात याद्वारे अग्निमन सुरक्षा व विशेष अग्निसंरक्षण फी (कॅपीटेशन फी), वसुल केली जाते. विशेष अग्निशमन उपकर मालमत्ता करासोबत वसुल केला जात आहे. प्रत्यक्ष अग्निशमन सेवा महानगरपालिका क्षेत्रात मोफत असून महानगरपालिकेच्या क्षेत्राबाहेर अग्निशमन सेवा पुरविण्यासाठी अग्निशमन फी आकारली जात आहे. अग्निशमन सेवेपासून सन 2023-24 मध्ये रु. 34 कोटी 75 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 39 कोटी 77 लक्ष जमा अपेक्षित आहे.
- ❖ **जाहिरात परवाना फी व जागा भाडे :-** वसई विरार शहर महानगरपालिकेचे प्रशासकीय ठराव क्र. 330 दिनांक 6/1/2021 अन्वये सुधारीत दरपत्रक मंजूर झालेले आहे त्यानुसार मनपा हद्दितील जाहिरात फी द्वारे सन 2023-24 मध्ये रु. 4 कोटी 29 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 6 कोटी 5 लक्ष जमा अपेक्षित आहे.

- ❖ **स्वच्छता कर जमा:-** मालमत्तेवरील सामान्य करासह आकारणी करून वसुन केल्या जाणाऱ्या विशेष स्वच्छता करापासून सन 2023-24 मध्ये रु 41 कोटी 48 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये 46 कोटी 95 लक्ष जमा अपेक्षित आहे.
- ❖ **पाणीपुरवठा सेवा जमा:-** विशेष पाणी पट्टी द्वारे सन 2023-24 मध्ये रु 82 कोटी 57 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु. 120 कोटी जमा अपेक्षित आहे. बांधकाम परवानगी देताना विकासकाकडून वसुल केल्या जाणाऱ्या पाणीपुरवठा स्रोत विकास शुल्कापासून सन 2023-24 मध्ये रु 25 कोटी व सन 2024-25 मध्ये 50 कोटी जमा अपेक्षित आहे. मालमत्ता कराच्या संकलना करीता ज्या प्रमाणे विशेष मोहिम राबवल्या जात आहेत, त्याचप्रमाणे कार्यवाही पाणीपट्टी वसुली करीता देखील करण्यात येत आहे. या शिवाय व्यापारी व औद्योगिक नळ कनेक्शन सर्वेक्षण करून आकारणी करणे, तसेच अनधिकृत नळ जोडण्या अधिकृत करणे कामी अभय योजना लागू करणे प्रस्तावित आहे त्यामुळे उत्पन्न वाढ होईल.
- ❖ **महसुली अनुदाने:-** वस्तु व सेवा कर अनुदान सन 2023-24 मध्ये रु. 448 कोटी 80 लक्ष व सन 2024-25 रु. 484 कोटी 70 लक्ष यासह मुद्रांक शुल्क अनुदान, रस्ते दुरुस्तीसाठी अनुदान, वाचनालय अनुदान, अशा विविध स्वरूपाच्या अनुदानापोटी एकूण सन 2023-24 मध्ये रु. 89 कोटी 83 व सन 2024-25 मध्ये रु 100 कोटी 59 लक्ष इतके अनुदान शासनाकडून अपेक्षित आहे.
- ❖ **इतर जमा:-** महानगरपालिकेच्या इतर उत्पन्नात वाढ होण्याच्या दृष्टीने महानगरपालिकेचे इतर उत्पन्नामध्ये समाविष्ट सिनेमा प्रयोग खेळावरील कर, पे & पार्क वाहनतळ व्यवस्था, नो पार्किंग मधील वाहने उचलणे, अतिक्रमण हटविणे व अनधिकृत बांधकाम तोडणे व प्रशासकिय शुल्क, जुन्या भंगाराच्या विक्रीचे जमा, निविदा फॉर्म फी व इतर नगरपालिका प्रकाशनांचे जमा, रुग्णालय व इतर आस्थापनांच्या नोंदणीसाठी नाहरकत दाखला व दाखला नुतणीकरण फी, जन्म-मृत्यु दाखला, विवाह नोंदणी फी इत्यादी बाबींपासून सन 2023-24 मध्ये रु. 45 कोटी 42 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु. 61 कोटी 10 लक्ष इतके जमा अपेक्षित आहे.
- ❖ **भांडवली अनुदाने:-** 15 वा वित्त आयोगा अंतर्गत घनकचरा व्यवस्थापन, पाणी पुरवठा, एअर क्वालिटी या करीता अनुदान, त्याच प्रमाणे अमृत पाणी पुरवठा योजना, स्थानिक विकास कार्यक्रम (आमदार निधी), दलित वस्ती अनुदाने या अशा विविध स्वरूपात अनुदाना पोटी महानगरपालिकेस सन 2023-24 मध्ये रु 163 कोटी 99 लक्ष व सन 2024-25 रु 413 कोटी 99 लक्ष जमा अपेक्षित आहे

* महानगरपालिकेच्या ठळक खर्च बाबी *

- ❖ **आस्थापना खर्च:-** महानगरपालिकेच्या विस्तीर्ण कार्यक्षेत्राचा विचार करता आवश्यक सोयी सुविधा पुरवणेसाठी प्रशासकीय, तांत्रिक, अन्य सेवा पुरविण्यासाठी मंजूर आकृतीबंधानुसार महानगरपालिका आस्थापनेवर मंजूर असलेली सर्व पदे भरलेली नाहीत. आस्थापनेवरील आकृतीबंधानुसार सद्यस्थितीत रिक्त असलेली पदे अभिकर्ता नेमून महानगरपालिकेच्या सर्व सेवा पुरवित आहे. स्थायी, अस्थायी व ठेका कर्मचारीसह आस्थापना खर्च हा सन 2023-24 मध्ये 202 कोटी 50 लक्ष अपेक्षित आहे. तर सन 2024-25 या वित्तीय वर्षात 263 कोटी 69 लक्ष अपेक्षित आहे.
- ❖ **नगर रचना:-** जी. आय. एस. मॅपींग /लॅण्ड युज अपडेशन, ऑटो डी.सी. आर, सि. आर झेड. सर्व्हे, आकस्मिक खर्च इत्यादी बाबींसाठी सन 2023-24 मध्ये रु 23 कोटी 44 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 36 कोटी 55 लक्ष इतकी तरतूद प्रस्तावित आहे.
- ❖ **पथदिव व विद्युत व्यवस्था:-** पथदिव व विद्युत व्यवस्था:- मुंबई-अहमदाबाद राष्ट्रीय महामार्ग (NH-४८) कडून वसई-विरार शहराला जोडणाऱ्या मुख्य रस्त्यावर तसेच, शहरान्तर्गत मुख्य रस्त्यावरती नविन सार्वजनिक दिवाबत्ती व्यवस्था करणेकरिता आकर्षक ऑक्टोगनल पोल व एल.ई.डी दिवे बसविणेकरिता विकास निधी अंतर्गत नविन पोल उभारणे / भुमीगत केबल व्यवस्था / टायमर व्यवस्था या लेखाशिर्षकाखाली १५ कोटी रुपये तरतूद करणेत आली आहे. सार्वजनिक दिवाबत्ती व्यवस्थेतील सुमारे ४९,८५५ नग अपारंपारीक सोडीयम दिवे बदलून उर्जा बचत करणारे एल.ई.डी दिवे बसविणेचे काम टप्पा-टप्प्यात सुरु करणेत आले असून सुमारे ५०% दिवे बदलण्याचे काम पूर्ण झाले आहेत. उर्वरित दिवे बदली करणेची कामे सन २०२४-२५ या वित्तीय वर्षात करणेत येणार आहे. याकरिता दिवे आणि वस्तु यांची खरेदी दुरुस्ती या लेखाशिर्षकाखाली २५ कोटी रुपये तरतूद करणेत आली आहे. अपारंपारिक उर्जा स्रोत निर्मितीवर भर देऊन कार्यालयीन इमारती, रात्रनिवारा केंद्र व तरण तलाव इ. ठिकाणी ऑन-ग्रिड सोलार यंत्रणा बसवून कार्यान्वित केली आहे. तसेच, मनपा इमारतीवर सोलार यंत्रणा यासोबतच शहरातील सार्वजनिक उद्यान, तलाव, मैदान, स्मशानभूमी इ. मध्ये ऑन-ग्रिड सोलार यंत्रणा बसविणेत येणार आहे. याकरिता, दिवाबत्ती विभाग अपारंपारिक उर्जास्रोत निर्मिती / सौर ऊर्जा निर्मिती या लेखाशिर्षकाखाली २.५० कोटी रुपये तरतूद करणेत आली आहे. सन २०२४-२५ या वित्तीय वर्षात २०% मा.क.यो या लेखाशिर्षकांतर्गत नविन सार्वजनिक दिवाबत्ती व्यवस्थेची कामे प्रस्तावित असून या लेखाशिर्षकाखाली २ कोटी रुपये तरतूद करणेत आली आहे. अशी एकूण दिवाबत्ती व्यवस्था खर्च सन 2023/24 मध्ये 52 कोटी 14 लक्ष व सन 2024/25 मध्ये रु 107 कोटी 49 लक्ष इतकी तरतूद प्रस्तावित आहे.
- ❖ **अग्निशमन:-** महानगरपालिकेची अग्निशमन व आणिबाणी सेवा विभागाची मुख्य अग्निशमन केंद्र आचोळे सह एकूण सात अग्निशमन केंद्र आहेत याद्वारे महानगरपालिका लगतच्या क्षेत्रामध्ये अग्निशमन व बचाव कार्य करण्यात येते. महानगरपालिकेची अग्निशमन यंत्रणा आधुनिक तसेच सक्षम करण्यावर भर देण्यात येत असून या करीता सन 2023-24 मध्ये रु 28 कोटी 18 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 59 कोटी 46 लक्ष इतकी तरतूद प्रस्तावित आहे.

❖ **आपत्ती व्यवस्थापन:-** सन 2023-24 मध्ये रु 5 कोटी 50 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 12 कोटी 78 लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.

❖ **शहर स्वच्छता घनकचरा व्यवस्थापन:-** महानगरपालिका शहरात निर्माण होणारा कचरा महानगर पालिकेच्या मालकीच्या गोखिवरे क्षेपणभूमीवर टाकण्यात येतो. सदर घनकचरा स्थलांतरीत करणेकामी महानगरपालिकेने स्वतःच्या मालकीची यंत्र सामुग्री खरेदी केली आहे. तसेच दैनंदिन गटार सफाई यांत्रिक पध्दतीने करणेकामी सक्शन कम जेटिंग मशीन खरेदी करण्यात आल्या आहेत. या शिवाय क्षेपणभूमीवर टाकण्यात येणाऱ्या कचऱ्याची शास्त्रोक्त पध्दतीने विल्हेवाट लावणे करिता घनकचरा व्यवस्थापन विभागामार्फत MRF (Materials Recover Facility), C & D वेस्ट, ग्रीन वेस्ट तसेच बायोगॅस प्रकल्प राबविण्यात येणार आहे. दैनंदिन साफसफाई, डास निर्मुलन सह सार्वजनिक स्वच्छता व घनकचरा व्यवस्थापन यावर सन 2023-24 रु 246 कोटी 84 लक्ष व सन 2024-25 रु 366 कोटी 6 लक्ष तरतुद आहे.

❖ **रुग्णालयीन सेवा (वैद्यकिय आरोग्य):-** वसई विरार शहर महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात महानगरपालिकेची 7 रुग्णालये, 2 माताबाल संगोपन केंद्रे, 21 नागरी प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 3 आपला दवाखाना व 12 आयुष्यमान आरोग्य मंदिर कार्यरत असून यांच्या मार्फत नागरीकांना आरोग्य सेवा पुरविण्यात येतात. महानगरपालिका हद्दीतील वाढती लोकसंख्या पाहता ही केंद्र आणि रुग्णालये अपुरी पडत आहेत. त्यामुळे महानगरपालिकेने एका बाजूला बहुउद्देशिय रुग्णालयाच्या उभारणीचे काम हाती घेतले असून दुसरीकडे प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची संख्या वाढवण्याचाही निर्णय घेतला आहे. वैद्यकिय आरोग्य सेवा सक्षमीकरणाचे काम हाती घेण्यांत आले असून गरोदर माता आरोग्य तपासणी, टेली कन्सल्टेशन, लसीकरण, आरोग्यबाबत जनजागृती, रुग्णांची प्राथमिक तपासणी(ओपीडी), मोफत औषधे, तपासणी, रक्त चाचणी अशा विविध उपायोजना करिता भरीव आर्थिक तरतूदी करण्यात आल्या आहेत. एकुण रुग्णालय व्यवस्थापनासाठी सन 2023-24 मध्ये रु 34 कोटी 57 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु 128 कोटी 96 लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.

❖ **दिव्यांगांसाठी कल्याणकारी योजना:-** दिव्यांग कल्याणकारीता असलेला विविध योजना अंतर्गत दिव्यांगाची असलेल्या टक्केवारी नुसार प्रतीमहा अनुदान, तसेच व्यवसाय कर्जे देणे, दिव्यांग खेळाडूंना प्रोत्साहन अनुदाने, आजारी व्याधीग्रस्त दिव्यांगाना आर्थिक अर्थसहाय्य, संस्थांना अनुदान तसेच भौतिकोपचारी साधन, दिव्यांग मेळावे, या करिता विविध योजनांमधून सन 2022-23 मध्ये 5 कोटी 5 लक्ष इतका लाभ देण्यांत आला आहे. व सन 2023-24 मध्ये रु 7 कोटी 81 लक्ष व 2024-25 मध्ये 12 कोटी लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.

❖ **महिला बालकल्याण कार्यक्रम:-** महिला बालकल्याणसाठी वसई विरार शहर महानगरपालिकेने मंजूर कामाच्या विविध योजना प्रभावी पणे राबविण्यांत येत असून या विविध योजना करिता सन 2023-24 मध्ये रु 20 कोटी 82 लक्ष व सन 2024-25 रु 21 कोटी 67 लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.

- ❖ **मागासवर्गीय कल्याणकारी योजना व पी बजेट:-** दलित वस्ती सुधारणा योजनेतर्गत अधिक अनुदान उपलब्ध करून घेऊन सदर वसाहतीमध्ये सर्व सार्वजनिक सुविधा उपलब्ध करणे. कमी उत्पन्न गटातील शेतकऱ्यांसाठी कृषी साहित्य, वि बियाणे इ. पुरविणे. दुर्बल घटकांतील मच्छीमार बांधवांसाठीच्या सोयी सुविधा तसेच इतर मागासप्रवर्ग भागातील रस्ते, गटार, दिवावत्ती इ. समाजमंदिर, या सार्वजनिक सुविधांसह घ्यावयाच्या योजनांसाठी राखीव तरतुदीसह सन 2023-24 मध्ये रु. 25 कोटी 89 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये 34 कोटी 88 लक्ष तरतुद प्रस्तावित आहे.
- ❖ **परिवहन सेवा:-** परिवहन सेवेमधील नागरीकांना देण्यांत येणाऱ्या सवलती तसेच परिवहन भवनाच्या कामासह मुख्य निधी कडून परिवहन उपक्रमास अंशदान सन 2023-24 मध्ये रु. 54 कोटी व सन 2024-25 मध्ये अनुक्रमे रु 50 कोटी तरतुद आहे.
- ❖ **बांधकाम व्यवस्था:-** बांधकाम विभागामार्फत विकासकामाच्या बाबींवर योग्य व पुरेशा तरतुदी करण्यात आलेल्या आहेत. शहर सौंदर्यीकरण, चौक, वाहतूक वेट, समाजमंदिर, नाट्यगृह, मार्केट, स्मशानभूमी व्यवस्थापन, तलाव सुशोभिकरण, फुटपाथ शहरांतर्गत उड्डाणपुले या करीता विकास कामावरील लेखाशिर्षात योग्य त्या अर्थसंकल्पीय तरतुदी करण्यात आलेल्या आहे. सन 2023-24 मध्ये रु 717 कोटी 86 लक्ष व सन 2024-25 रु 1042 कोटी 16 लक्ष इतकी तरतुद यासाठी प्रस्तावित आहे.
- ❖ **उद्यान:-** महानगरपालिका क्षेत्रामधील प्रत्येक प्रभागामध्ये असलेल्या उद्यानांचा विकास करणे या मध्ये आधुनिक पद्धतीचे जॉर्जस ट्रंक, लहान मुलांची खेळणी, क्रिडा साहित्य, बैठक व्यवस्था करणे, उद्यान देखभाल तसेच दुरुस्ती करणे खर्च प्रस्तावित आहे. सन 2023-24 मध्ये रु 21 कोटी 38 लक्ष व सन 2024-25 रु 39 कोटी इतकी तरतुद यासाठी प्रस्तावित असून ज्या प्रयोजनासाठी तरतुद उपलब्ध होईल त्याच प्रयोजनासाठी खर्च करण्यात येत आहे.
- ❖ **वृक्ष आणि पर्यावरण:-** सन 2023-24 मध्ये रु 14 कोटी 6 लक्ष व सन 2024-25 रु 33 कोटी 6 लक्ष इतकी तरतुद यासाठी प्रस्तावित असून ज्या प्रयोजनासाठी तरतुद उपलब्ध होईल त्याच प्रयोजनासाठी खर्च करण्यात येत आहे.
- ❖ **तलाव सुशोभिकरण:-** शहरामधील असलेले विविध तलावाचे पुर्नजिविकरण व सुशोभिकरण करणे यावर भर दिला असून शासनाकडील अनुदानासह रु. 25 कोटी इतकी तरतुद सन 2024/25 साठी प्रस्तावित करण्यात आली आहे.
- ❖ **जलतरण तलाव:-** नविन जलतरण तलाव बांधणे व अस्तित्वातील जलतरण तलावांचे देखभालीसाठी सन 2023-24 मध्ये रु 2 कोटी 1 लक्ष व सन 2024-25 रु 2 कोटी 65 लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.

- ❖ **क्रिडा व क्रिडा विषयक कार्यक्रम:-** प्रभागातील शालेय कला क्रिडा महोत्सव, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर प्राविण्य मिळविणाऱ्या खेडाळूना प्रोत्साहन रक्कम देणे. महापौर मॅरेथॉन स्पर्धा व इतर क्रिडा विभागाच्या विविध योजना करिता सन 2023-24 मध्ये रु 16 कोटी 50 लक्ष व सन 2024-25 रु 16 कोटी 50 लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.
- ❖ **नालेखोदाई पुरप्रतिबंधक कामे:-** या अंतर्गत विकासविषयक कामांसाठी रु 10 कोटी तरतुद प्रस्तावित आहे. तसेच पावसाळयापूर्वी यांत्रिक साहित्याद्वारे नाले खोदाई करणेकामी सन 2023-24 रु 18 कोटी 64 लक्ष व सन 2024-25 मध्ये रु. 18 कोटी इतकी स्वतंत्र तरतुद प्रस्तावित आहे.
- ❖ **पाणीपुरवठा व्यवस्था:-** सद्या शहरास पेलहार, उसगांव, सुर्या टप्पा-1, सुर्या टप्पा-3 व MMRDA च्या सुर्या पाणीपुरवठा योजनेतील पाणी असे मिळून 330 द.ल.ली पाणी उपलब्ध होत आहे. अमृत-1 अंतर्गत शहरात विविध ठिकाणी 284 कि.मी जलवाहिन्या अंथरण्याची कामे तसेच 17 जलकुंभ उभारण्याची कामे करण्यात आली असून त्याचा लाभ नागरिकांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. अमृत- 2.02 अंतर्गत पाणी पुरवठा योजना बळकटीकरण व विस्तारीकरणाचे काम मंजूर झाले असून अमृत 2.0 अंतर्गत मलनिःस्सारण प्रकल्पास (STP Zone 3) मान्यता प्राप्त झाली आहे. पाणी पुरवठा करणे व देखभाल दुरुस्ती यासह सन 2023-24 मध्ये रु. 272 कोटी 28 लक्ष इतकी तरतुद असून सन 2024-25 मध्ये रु 319 कोटी 20 लक्ष इतकी तरतुद प्रस्तावित आहे.

जमेच्या ठळक बाबी

(आकडे लाखात)

अ.क्र.	जमा लेखाशिर्ष	प्रत्यक्ष रकमा 2022-23	सुधारीत अर्थसंकल्प 2023-24	मुळ अंदाज 2024-25
1	मालमत्ता कर जमा	28834.71	33792.55	38457.12
2	स्थानिक संस्था कर जमा	1035.87	1540.00	1012.10
3	जाहिरात परवाना फी व जागा/भुई भाडे जमा	368.52	429.34	605.50
4	सांस्कृतिक भवन/समाज मंदिर	133.48	31.00	152.00
5	अग्निशमन सेवा जमा	3114.94	3475.08	3977.50
6	नगररचना जमा	29711.11	15023.41	21020.70
7	वाचनालय जमा रकमा	16.38	26.58	28.12
8	रुग्णालय सेवा जमा	13.44	226.50	226.20
9	तलाव उत्पन्न	72.74	90.00	100.01
10	स्वच्छता सेवा जमा	3086.69	4148.42	4695.00
11	पाणी पुरवठा सेवा जमा	20808.50	17027.96	50441.50
12	इतर जमा	4557.54	4542.03	6110.59
13	किरकोळ जमा	613.46	129.25	1219.76
14	आपत्ती व्यवस्थापन जमा	0.00	0.00	0.01
15	विकास कामे जमा रकमा	3770.89	8950.00	14840.80
16	सर्वसाधारण अनुदाने	46473.87	53480.45	57973.90
17	इतर असाधारण जमा	22811.86	20803.28	24083.07
18	वृक्ष प्राधिकरण जमा	655.97	869.21	1047.01
	एकूण जमा	166079.94	164585.06	225990.88
	प्रारंभिक शिल्लक	109760.94	132221.00	85216.48
	प्रारंभिक शिल्लकसह एकूण जमा	275840.88	296806.05	311207.37

खर्चाच्या ठळक बाबी

(आकडे लाखात)

अ.क्र.	खर्च लेखाशिर्ष	प्रत्यक्ष रकमा 2022-23	सुधारीत अर्थसंकल्प 2023-24	मुळ अंदाज 2024-25
1	कर्मचारी वेतन भत्ते खर्च	8755.75	10196.73	12449.12
2	अस्थायी आस्थापना खर्च	8.35	1.00	35.00
3	ठेका आस्थापना खर्च	8618.67	10053.24	13885.41
4	सामान्य प्रशासन व इतर कार्यालयीन खर्च	4876.81	8985.70	13790.32
5	कर्मचाऱ्यांसाठी इतर खर्च	334.90	499.63	646.51
6	नगर रचना खर्च	629.96	2344.00	3655.00
7	परतावे	869.32	331.01	372.35
8	सदस्यांसाठी खर्च	5.34	49.99	585.00
9	उद्यान विकास खर्च	379.55	2138.46	3900.05
10	दिवाबत्ती व्यवस्था खर्च	2834.89	5214.76	10749.76
11	मोकाट जनावरांचा बंदोबस्त	39.76	109.18	1331.55
12	अग्निशमन व्यवस्था	491.57	2818.18	5946.00
13	शहर स्वच्छता खर्च	23030.42	24684.82	36606.00
14	रुग्णालय व्यवस्था खर्च	2781.31	3457.52	12896.21
15	सांस्कृतिक भवन व्यवस्था खर्च	0.00	45.22	300.26
16	आपत्ती नियंत्रण खर्च	136.06	565.50	1304.96
17	दहन दफन भूमी व्यवस्था खर्च	863.79	1006.64	1822.60
18	क्रिडांगण व्यवस्था	548.17	1063.54	2700.00
19	मार्केट व्यवस्था खर्च	57.57	71.41	901.00
20	तलाव व्यवस्थापन खर्च	616.90	2178.71	2800.22
21	विकास कामांवरील खर्च	39673.42	71786.21	104216.97
22	शालेय शिक्षण व्यवस्था खर्च	656.99	825.05	981.17
23	वाचनालय व्यवस्था	16.54	110.09	299.00
24	सामाजिक कार्यक्रम खर्च	2532.28	5843.25	7210.27
25	उद्घाणपुल व्यवस्थापन खर्च	172.18	177.15	950.00
26	इतर खर्च	535.66	1323.88	5804.19
27	पाणी पुरवठा व्यवस्थापन	13575.99	27228.53	31920.55
28	सुरक्षा व्यवस्था	0.00	0.00	0.50
29	मुख्य नाले खोदाई	1366.62	1864.87	1800.00
30	पर्यावरण संरक्षण	0.00	15.00	100.00
31	परिवहन सेवा खर्च	9746.27	5400.00	5000.00
32	वनीकरण खर्च	243.78	1398.62	3106.20
33	इतर असाधारण खर्च	19221.06	19801.68	21907.77
	एकूण खर्च	143619.88	211589.57	309973.94
	अखेरची शिल्लक	132221.00	85216.48	1233.43
	अखेरची शिल्लकसह एकूण	275840.88	296806.05	311207.37